

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 1Co/29/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4412221837
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 02. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Štefan Hrvola
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2015:4412221837.3

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v právnej veci žalobcu: POHOTOVOSTĚ, s. r. o. so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, zastúpený Fridrich Paľko, s. r. o. so sídlom v Bratislave, Grösslingova 4, IČO: 36 864 421, proti žalovanému: Slovenská republika, zastúpená Ministerstvom spravodlivosti SR so sídlom v Bratislave, Župné nám. 13, o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Komárno zo dňa 11. decembra 2013, č.k. 8C/797/2012-67, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok Okresného súdu Komárno č.k. 8C/797/2012-67 zo dňa 11. decembra 2013, zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa žalobu zamietol a žalovanému náhradu trov konania nepriznal. Uviedol, že žalobca sa žalobou zo dňa 27.09.2012 domáhal od žalovaného zaplataenia majetkovej škody 125 Eur a nemajetkovej ujmy v sume 440 Eur, pretože Okresný súd Nové Zámky o žiadosti na vydanie poverenia vo veci vedenej exekútorom pod exekučným číslom EX 5337/2010 rozhodol po viac ako 8 mesiacoch a to rozhodnutím o udelení poverenia. Súd prvého stupňa vykonal dokazovanie oboznámením sa s listinnými dôkazmi, spisom OS Nové Zámky č.k 13Er/736/2010 a zistil, že dňa 15.07.2010 súdny exekútor JUDr. Rudolf Krutý doručil Okresnému súdu Nové Zámky žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. vo veci oprávneného: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., IČO: 35 807 598 proti povinnému: S. H. o vymoženie 832 Eur s prísl. Dňa 22.10.2010 OS Nové Zámky vydal poverenie pre súdneho exekútora. Toto poverenie bolo expedované súdom dňa 27.10.2010. V žiadnom prípade nebolo preukázané tvrdenie žalobcu, že o žiadosti o udelenie poverenia bolo rozhodnuté po viac ako 8 mesiacoch.

Ďalej uviedol, že vzhľadom na ustanovenie § 25 zákona č. 514/2003 Z.z., pre vznik zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom musia byť splnené zákonné predpoklady vzniku takejto zodpovednosti podľa § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Predpokladmi sú existencia nesprávneho úradného postupu, vznik škody a príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody. Všetky musia byť splnené súčasne.

Súd prvého stupňa zastal názor, že tvrdenie žalobcu, že exekučný súd nerozhodol v zákonnej lehote o žiadosti o udelenie poverenia je právne irelevantná, pretože Exekučný poriadok stanovuje lehotu na vydanie poverenia, nie však na rozhodnutie o zamietnutí žiadosti o udelenie poverenia. Mylný je teda názor žalobcu o tom, že 15 dňová lehota sa vzťahuje aj na rozhodnutie o zamietnutí žiadosti o udelenie poverenia. Na rozdiel od žalobcu, mal súd za to, že nevydanie poverenia v 15 dňovej lehote nebol zapríčinený nesústreďenosťou exekučného súdu, ale práve tým, že exekučný súd si plnil svoju povinnosť vyplývajúcu zo zákona.

Súd podľa žalobcu by mal posúdiť v tomto konaní, či exekučný súd rozhodol správne, keď žiadosť o udelenie poverenia zamietol. Zistiť správnosť takéhoto rozhodnutia konajúcemu súdu neprináleží. V závere uviedol, že z výsledkov vykonaného dokazovania zisteného skutkového stavu veci mal súd prvého stupňa za preukázané, že žaloba preto nebola podaná dôvodne. Ďalej s poukazom na § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. uviedol, že žalobca súdu nepreukázal, že by podal sťažnosť na priedahy,

žiadosť o prešetrenie vybavenia sťažnosti, resp., že by existovalo právoplatné rozhodnutie vydané v disciplinárnom konaní, právoplatné rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva či právoplatné rozhodnutie Ústavného súdu, ktorými by bolo konštatované porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov. Absenciou predmetného rozhodnutia oprávneného orgánu o existencii prieťahov nebola splnená podmienka pre rozhodnutie o náhrade škody v dôsledku nesprávneho úradného postupu orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci a preto súd prvého stupňa sa existenciou ďalších predpokladov zodpovednosti za škodu ďalej nezaoberal a dospel k záveru, že žalobca neuniesol dôkazné bremeno preukázania ním tvrdeného nesprávneho úradného postupu exekučného súdu a žalobu ako nedôvodnú zamietol. O trovách konania rozhodol s poukazom na § 142 ods. 1 OSP, tak že žalovanému, ktorý mal vo veci plný úspech nepriznal náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie práva proti žalobcovi, ktorý vo veci úspech nemal, pretože mu žiadne nevznikli.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa podal v zákonom stanovenej lehote žalobca odvolanie. Odôvodnil ho tým, že účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil a neúplne zistil skutkový stav veci. Namietal, že súd rozhodol v merite veci na základe „inšpirácie“ novou právnou úpravou obsiahnutou v ustanovení § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. V právnom štáte a osobitne v spravodlivom súdnom konaní nie je možné, aby súd interpretoval hmotné právo platné v čase vzniku právnej skutočnosti a založenie zodpovednostného právneho vzťahu pomocou hmotného práva, ktoré sa stalo súčasťou právneho poriadku až po vzniku právnej skutočnosti a po tom, čo už došlo k založeniu zodpovednostného právneho vzťahu. Ak súd založil svoje rozhodnutie na takejto neprípustnej interpretácii, dopustil sa nesústredeného postupu, ktorý má dôsledok v nesprávosti súdneho rozhodnutia a takéto rozhodnutie musí byť zrušené. Súd bol viazaný ustanovením § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. v znení účinnom pred prijatím zákona č. 412/2012 Z.z. a nemohol interpretovať toto ustanovenie prostredníctvom ustanovenia § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. v znení zákona č. 412/2012 Z.z. Súd svojim rozhodnutím aplikoval princíp priamej retroaktivity, čo je neprípustné. Súd nevysvetlil, prečo zastáva názor, že účastníkom nevznikol stav právnej neistoty. Právna neistota existuje vždy do času, kým nedôjde ku konečnému rozhodnutiu. V danom prípade zákonodarca vytvoril legitímnu sféru tolerancie trvania právnej neistoty určením zákonnej lehoty. Exekučný súd však ignoroval túto legitímnu sféru, na čo zo zákona nemal oprávnenie a posunul trvanie právnej neistoty do času, ktoré je z hľadiska ochrany základného práva na spravodlivý súdny proces neakceptovateľné. Exekučný súd rozhodoval o udelení poverenia na vykonanie exekúcie, s čím nemal nič spoločné rozhodcovský súd. Právna istota ohľadom riadneho výkonu exekúcie nemohla byť odstránená rozhodnutím rozhodcovského súdu, ale len súdu exekučného. Súdu neprislúcha polemizovať o vhodnosti limitácie dĺžky konaní zákonnými lehotami. Súd má aplikovať platné právo a akékoľvek úvahy de lege ferenda sú neprípustným súdnym aktivizmom, na ktorom nemožno založiť meritórne rozhodnutie. Súd svojimi úvahami úplne neguje doposiaľ vytvorenú a stabilizovanú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrasburgu, ktorá je základom štandardu ochrany základných práv v Európe, teda aj práva na spravodlivý súdny proces a osobitne práva na prerokovanie veci v primeranom čase. Štrasburský súd opakovane uviedol, že zodpovednosť štátu za prieťahy v konaní vzniká aj vtedy, ak súdy konajú náležite, ale dĺžku konania ovplyvňujú mimosúdne faktory. Štrasburský súd tiež uviedol, že dohovor zaväzuje zmluvné štáty, aby organizovali svoj právny poriadok takým spôsobom, aby vyhovel požiadavkám článku 6 ods. 1, zahrňujúc aj právo na rozhodnutie veci v primeranej lehote. S poukazom na uvedenú argumentáciu a vytknuté procesné chyby navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Žalovaný sa k odvolaniu písomne nevyjadril.

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 212 ods. 1 OSP a po prejednaní veci bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 OSP) dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné, preto napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa podľa § 221 ods. 1 písm. f) a h) OSP zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie (§ 221 ods. 2 OSP).

Žalobca sa v predmetnej veci vedenej na Okresnom súde Komárno pod sp.zn. 8C/797/2012 domáhal náhrady majetkovej škody v sume 125 € a z titulu nemajetkovej ujmy sumy 440 €. Svoj nárok odvodzoval od nesprávneho úradného postupu súdu v konaní vedenom na Okresnom súde Nové Zámky (EX 5337/2010). Nesprávny úradný postup videl v oneskorenom vydaní uznesenia, ktorým súd rozhodol

o udelení poverenia (dňa 22.10.2010), teda až po uplynutí zákonom stanovenej lehoty 15 dní, s omeškaním viac ako 8 mesiacov.

Podľa § 212 ods. 1 OSP odvolací súd je rozsahom a dôvodmi odvolania viazaný.

Prieskumná činnosť odvolacieho súdu zahŕňa ako hmotnoprávnu, tak aj procesnoprávnu oblasť. Odvolací súd musí preto preskúmať nielen zákonnosť rozhodnutia so zreteľom k hmotnému právu, ale tiež zákonnosť konania, z ktorého napadnuté konanie vzišlo. Pri rozhodovaní odvolacieho súdu o odvolaní proti napadnutému rozsudku je odvolací súd viazaný ako rozsahom odvolania, tak aj dôvodmi podaného odvolania (ktoré účastník môže meniť a dopĺňať len do uplynutia odvolacej lehoty). Odvolateľ v podanom odvolaní fakticky svojím dispozičným úkonom vymedzuje nielen rozsah, ale aj dôvody preskúmvacej činnosti odvolacieho súdu. Ustanovenie § 212 ods. 2 OSP vymedzuje výnimky, kedy odvolací súd nie je viazaný rozsahom podaného odvolania. Ide o výnimky len vo vzťahu k rozsahu podaného odvolania, pričom dôvodmi podaného odvolania je odvolací súd viazaný vždy. Na vady konania pred súdom prvého stupňa prihliadne odvolací súd len vtedy, ak mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. To znamená, že pokiaľ sa v konaní pred súdom prvého stupňa síce vyskytli vady, ale ktoré nemali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, potom odvolací súd na tieto vady neprihliadne.

Podľa § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení účinnom do 31.12.2012, štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prietahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb.

Podľa § 9 ods. 2 citovaného zákona, právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom má ten, komu bola takým postupom spôsobená škoda.

Podľa § 157 ods. 2 OSP v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Podľa § 167 ods. 2 OSP, ak nie je ďalej ustanovené inak, použijú sa na uznesenie primerane ustanovenia o rozsudku.

Základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) zaručuje, že každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie postup súdu, ktorým znemožnil účastníkovi realizáciu tých procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok dáva (6Cdo 119/2013). Riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ako súčasť základného práva na súdnu a inú právnu ochranu vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (Nález Ústavného súdu SR, sp. zn. I. ÚS 236/06).

Vychádzajúc zo súdneho spisu Okresného súdu Nové Zámky, sp.zn. 13Er/736/2010, exekučné konanie v predmetnej veci začalo dňa 20.05.2010, kedy bol spísaný návrh na vykonanie exekúcie pred súdnym exekútorom JUDr. Rudolfom Krutým. Žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie došla Okresnému súdu Nové Zámky dňa 15.07.2010. Exekučným titulom bol rozhodcovský rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu zo dňa 23.03.2010, sp.zn. SR 00840/10. Dňa 22.10.2010 exekučný súd poveril súdneho exekútora JUDr. Rudolfa Krutého vykonaním exekúcie v predmetnej veci.

Odvolací súd námietku žalobcu uvádzanú v odvolaní, ktorou namietal odňatie možnosti konať pred súdom a nesprávne právne posúdenie veci (inšpiráciu novou právnou úpravou ustanovenia § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. účinnou od 01.01.2013), považoval za dôvodnú. Súd prvého stupňa v napadnutom rozhodnutí citoval ustanovenie § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 len podľa novej právnej

úpravy platnej v znení po prijatí zákona č. 412/2012 Z.z., teda po 01.01.2013. Zároveň v odôvodnení napadnutého rozhodnutia aj konštatoval, že absenciou predmetného rozhodnutia oprávneného orgánu o existencii prieťahov nebola splnená podmienka pre rozhodnutie o náhrade škody v dôsledku nesprávneho úradného postupu orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci a preto súd prvého stupňa sa existenciou ďalších predpokladov zodpovednosti za škodu ďalej nezaoberal a dospel k záveru, že žalobca neunesol dôkazné bremeno preukázania ním tvrdeného nesprávneho úradného postupu exekučného súdu a žalobu ako nedôvodnú zamietol. Z toho odvolací súd jednoznačne konštatuje, že predmetné ustanovenie v takomto nesprávnom znení aj aplikoval na danú vec. Tým na predmetnú vec aplikoval princíp retroaktivity, čo jednoznačne zakladá nesprávne právne posúdenie veci. Exekučné konanie v danej veci totiž začalo dňa 20.05.2010, teda za účinnosti zákona č. 514/2003 Z.z. pred novelou (stav do 01.01.2013), na vec však aplikoval znenie zákona č. 514/2003 Z.z. v znení účinnom od 01.01.2013, teda po novele, ktorou bolo práve ustanovenie § 9 ods. 2 zmenené. Navyše napadnuté ustanovenie súd prvého stupňa citoval bez uvedenia, v akom znení ho cituje. Vzhľadom k tomu je takéto rozhodnutie zmätočné a tým nepreskúmateľné, čo spôsobuje odňatie možnosti účastníkovi konať pred súdom.

Podľa § 221 ods. 1 písm. f) OSP, súd rozhodnutie zruší, len ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Podľa § 221 ods. 1 písm. h) OSP, súd rozhodnutie zruší, len ak súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav.

Podľa § 221 ods. 2 OSP, ak odvolací súd zruší rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, prerušiť konanie, zastaviť konanie alebo postúpiť vec orgánu, do právomoci ktorého vec patrí.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti odvolací súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia a rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 221 ods. 1 písm. f) a h) OSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 221 ods. 2 OSP), v ktorom je súd prvého stupňa viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 226 OSP).

Toto rozhodnutie bolo v senáte prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.